

**Commissie van Toezicht
Arrestantenzorg
Eenheid Den Haag**

Jaarverslag 2014

**Den Haag, maart 2015
Definitief**

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
2 De commissie	5
3 Ontvangst, rondleiding en bezetting	7
4 Huisvesting en vervoersmiddelen	9
5 Veiligheid	11
6 Verzorging en bejegening	12
7 Bevindingen van arrestanten	14
8 Aanbevelingen	15
9 Bevindingen Paleis van Justitie	16
Bijlage: cijferoverzicht 2014	

1 Inleiding

In dit jaarverslag brengt de Commissie van Toezicht op de Arrestantenzorg Eenheid Den Haag (CTA) verslag uit van haar werkzaamheden en bevindingen terzake over 2014.

Op grond van artikel 3, lid 2, van de Regeling Toezicht Arrestantenzorg brengt de commissie jaarlijks voor 1 maart verslag uit aan de korpschef van politie. Het verslag wordt door de commissie ook ter kennis gebracht van de politiechef en van de burgemeesters binnen de eenheid.

Opbouw van het rapport

Bij de opbouw van het rapport is aangesloten bij het landelijk model jaarverslag van het Landelijk Centrum Commissies van Toezicht Arrestantenzorg (LCCTA).

In hoofdstuk 2 worden de samenstelling, taken en werkwijze van de commissie uiteengezet.

De hoofdstukken 3 tot en met 6 bevatten de bevindingen van de commissie over het afgelopen jaar, waarbij ook de aanbevelingen uit het voorgaande jaar worden gememoreerd.

In hoofdstuk 7 komen de ervaringen van de ingeslotenen aan bod.

In hoofdstuk 8 worden aanbevelingen gedaan aan de politie Eenheid Den Haag en de Dienst Vervoersondersteuning (DVO) van het ministerie van Veiligheid en Justitie.

Hoofdstuk 9 ten slotte is gewijd aan de bevindingen in het Paleis van Justitie.

In de bijlage zijn alle inspectieresultaten samengevat in een tabel¹.

Bevindingen dit jaar

De commissie heeft het afgelopen jaar ruim 300 inspecties uitgevoerd over 29 politielocaties met in totaal 326 cellen en ophoudkamers.

In veel gevallen constateert de commissie geen onregelmatigheden maar in nog teveel situaties constateert de commissie dat regelgeving niet of in beperkte mate wordt nageleefd (440 checks niet in orde).

Soms gaat het daarbij om relatief kleine omissies als het niet uitreiken van huisregels, soms gaat het om meer serieuze tekortkomingen als onduidelijkheid over de vraag wie verantwoordelijk is voor de arrestant of het onzorgvuldig registreren in BVH van handelingen betreffende de verdachte.

De commissie vindt het daarbij teleurstellend dat soms weinig wordt gedaan met constatering (dan wel praktische suggesties) uit de inspectieverslagen, waarbij in de ogen van de commissie door het dienstdoende personeel soms oneigenlijke argumenten worden gehanteerd. Zo wordt nog steeds niet aan ieder bureau de fouillering van verdachten op de juiste wijze afgehandeld "omdat het te druk zou zijn" of blijft de vuile was open en bloot naast de schone staan "omdat er geen ruimte is". Daarentegen constateert de commissie dat er ook bureaus zijn die met relatief eenvoudige middelen een oplossing voor dit probleem hebben gevonden.

Ook in de voormalige politieregio Hollands Midden worden aanbevelingen opgepakt. Zo ziet de commissie een duidelijke verbetering in de situatie rond BHV. De commissie verwacht dan ook dat het realiseren van één landelijke BHV-organisatie in 2015 daartoe zal bijdragen.

Daarnaast zal de introductie van de operationeel commandant (OPCO) in 2015 onduidelijkheid in de rolverdeling naar arrestanten kunnen wegnemen.

De commissie vindt het echter zorgelijk dat op eenheidsniveau de aanbevelingen uit 2013 (nog) onvoldoende zijn opgepakt. De aanbevelingen uit het vorige jaarverslag zijn vrijwel één op één terug te vinden in dit jaarverslag. Daarbij constateert de commissie dat ook harmonisatie van landelijke regelgeving nog op zich laat wachten.

¹ Noot: In verband met de overgang naar een nieuw inspectieformat, de wijze van registreren en informatiebeheer, kunnen de cijfers over de periode 2013 en die van 2014 niet zonder meer met elkaar worden vergeleken.

De commissie heeft daarom aanleiding gezien om de politiechef te vragen om vóór 1 juni 2015 een reactie te geven hoe hij de aanbevelingen dit jaar wil gaan oppakken. Naar verwachting kan het eindrapport inzake de arrestantenzorg van de Inspectie Veiligheid & Justitie hierin worden meegenomen.

Tot slot wijst de commissie nog op het volgende. In 2014 is er in de media veel aandacht geweest voor vermeend etnisch profileren door agenten van bureau De Heemstraat. De commissie is tijdens zijn inspecties niet gebleken dat aangehouden verdachten structureel gediscrimineerd zouden worden. Het beeld dat de commissie over De Heemstraat heeft op dit gebied wijkt niet af van andere bureaus in Den Haag.

Ook wil de commissie nog vermelden dat in het afgelopen jaar de arrestanten met wie de commissie gesproken heeft in het algemeen tevreden zijn over de wijze waarop zij behandeld zijn.

2 De commissie

Samenstelling van de commissie

De commissie bestond in het verslagjaar 2014 uit de volgende leden:

- mevrouw mr. E.A.G.M. van Rens, senior rechter in de arrondissementsrechtbank Den Haag (voorzitter);
- mevrouw mr. C.M. Derijks, senior rechter in de arrondissementsrechtbank Den Haag;
- de heer drs. D. Schols, psychiater bij Parnassia te Den Haag;
- mevrouw drs. S. Baumgarten-Kustner, psycholoog bij VSO Pleysier (speciaal onderwijs);
- de heer D. Verbaan, unitmanager werkstrafunit bij Reclassering Nederland.

Per 1 januari 2014 is door de korpschef ontslag verleend van de volgende leden:

- mevrouw A.G. Akveld;
- de heer F.R. Brons;
- de heer mr. J. Kreumer;
- de heer drs. R.A. Schaap MC;
- de heer J.H. la Rivière.

Per 1 oktober 2014 is door de korpschef ontslag verleend aan:

- mevrouw mr. E.A.G.M. van Rens;

Per 1 januari 2014 zijn, na een oriëntatieperiode vanaf september 2013 op voordracht van de politiechef voor een periode van 4 jaar aangesteld de volgende leden:

- mevrouw J.R. Koppenol, MSc, trainee beleid bij de gemeente Pijnacker-Nootdorp;
- de heer mr. J.P. Matze, strategisch beleidsadviseur, CAK, zelfstandig bestuursorgaan onder het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (voorzitter per 1 oktober 2014);
- de heer R.R. Schepen, senior beleidsadviseur Integrale Veiligheid en coördinator Bewaken en Beveiligen, ministerie van Defensie.
- mevrouw J. Stronkhorst, zorgcoördinator en lid Centrale intake commissie onderwijsopvang voorziening Rotterdam;
- mevrouw M. Witte, raadsonderzoeker, Raad voor de Kinderbescherming;

Ambtelijke ondersteuning vanuit de Eenheid Den Haag, Staf, afdeling Bestuursondersteuning:

- de heer H.G. Venekamp, secretaris.

Taken van de commissie

De commissie ziet toe op de huisvesting, veiligheid en bejegening van arrestanten in de cellen en ophoudkamers van de politiebureaus en cellencomplexen van politie Den Haag en de naleving van de daarop betrekking hebbende voorschriften. Dit is vastgelegd in de Regeling Toezicht Arrestantenzorg en de aanvullende richtlijn voor de behandeling van minderjarige verdachten in een politiecel.

Op verzoek van het bestuur van de rechtbank te Den Haag verricht de commissie ook inspecties in het cellencomplex in het Paleis van Justitie. De bevindingen hiervan zijn in een afzonderlijk hoofdstuk opgenomen in dit jaarverslag.

Werkwijze van de commissie

De leden van de commissie bezoeken zonder aankondiging in wisselende koppels de cellencomplexen en wijkbureaus op verschillende dagen en tijdstippen. Bij deze inspecties wordt gesproken met de wachtcommandant / chef van dienst en met het personeel belast met arrestantentoezicht. Onder begeleiding van een politieambtenaar bezoeken de commissieleden de ruimten waar arrestanten kunnen verblijven en zij spreken

met een of meer arrestanten, voor zover die aanwezig zijn, ze niet in verhoor zijn en zij de commissieleden te woord willen staan.

In het verslagjaar heeft de commissie bijzondere aandacht gegeven aan de thema's veiligheid, bejegening van arrestanten, bedrijfshulpverlening (BHV) en evenementen.

Onduidelijkheden en tekortkomingen die zijn gesignaleerd, worden doorgaans ter plekke onder de aandacht van de leidinggevende gebracht. Van elk inspectiebezoek wordt een schriftelijk verslag gemaakt.

De inspectieverslagen worden tweemaandelijks in de commissie besproken en naar aanleiding daarvan worden aandachtspunten per bureau voor de komende inspectieronde vastgesteld.

Het inspectieverslag wordt daarnaast toegezonden aan de betreffende bureau-/ teamchef. De commissie gaat ervan uit dat naar aanleiding van de door de commissie opgestelde rapportages bureau-/ teamchefs extra alert zijn op een gesignaleerde situatie of gang van zaken binnen het eigen team.

Wanneer problemen zich blijven voordoen neemt de secretaris contact op met de betreffende bureau-/ teamchef. Periodiek of op uitnodiging voert de commissie gesprekken met de bureau-/ teamchef Arrestantenzorg en de portefeuillehouder arrestantenzorg van de Eenheid Den Haag om over problemen van meer structurele aard en/of te maken beleidskeuzes van gedachten te wisselen.

Bijeenkomsten

- De commissie kwam in 2014 zes keer bij elkaar voor onderling overleg; in verband met het vertrek van een 5-tal leden en de voorzitter werd een extra vergadering gewijd aan de toekomstige samenstelling en werkwijze van de commissie.
- Op 21 februari heeft de commissie het landelijk congres in Amsterdam bijgewoond. Daarbij was vooral aandacht voor harmonisering van regelgeving en uniforme werkwijze.
- In april en november vonden gesprekken plaats tussen de secretaris en de heer M. van Bergen, plaatsvervangend hoofd Dienst Regionale Operationele Samenwerking (DROS). Gesproken werd over de verantwoordelijkheden op de werkvloer, zowel ten aanzien van schoonmaak als ten aanzien van het toezicht op arrestanten, cameratoezicht in ophoudcellen en de kwaliteit van camerabeelden.
- Op 24 en 25 maart vond in Den Haag de National Security Summit (NSS) plaats. Een verslag van de bevindingen van de commissie is bijgevoegd (bijlage II).
- Op 13 augustus hadden de voorzitter en de secretaris van de commissie een gesprek met de heer R. Vriesde, portefeuillehouder arrestantenzorg van de Eenheid Den Haag, waarin aan de orde kwam op welke wijze de eenheid opvolging geeft aan de aanbevelingen van de commissie.
- Op 15 oktober vond op uitnodiging van de commissie een presentatie plaats door de heer mr. H. Sytma, advocaat gespecialiseerd in de behandeling van strafzaken, die verslag deed van zijn ervaringen met cliënten op politiebureaus.
- Op 15 december vond een gesprek plaats tussen de voorzitter, de secretaris en de heer P. van Musscher, politiechef. In dit gesprek werd gesproken over de actuele situatie, mede in het licht van de aanbevelingen uit 2013. Ook de problematiek van - te weinig - ophoudkamers werd onder de aandacht gebracht. Een thema dat inmiddels ook landelijk is opgepakt, een werkgroep brengt in 2015 de situatie rond ophoudkamers in kaart en stelt een handreiking voor toezicht op.
- Het jaarlijkse gesprek van de voorzitter en secretaris met de portefeuillehouder bedrijfsvoering van het bestuur van de Rechtbank Den Haag, mevrouw drs. M.M. Leenders vindt plaats begin 2015.

3 Ontvangst, rondleiding en bezetting

Inspectiebezoeken²

Binnen de Eenheid Den Haag beschikken de wijk- en districts bureaus van de districten A tot en met E (voormalige politieregio Haaglanden) over zowel cellen met nachtverblijven als over ophoudboxen voor kortdurend verblijf. In totaal gaat het om 110 cellen en 57 boxen. De team- en districts bureaus in de districten F en G (voormalige politieregio Hollands Midden) beschikken enkel over ophoudkamers voor kortdurend verblijf (in totaal 35). Daarnaast zijn er cellencomplexen in Den Haag, Gouda en Leiden. De Vreemdelingenpolitie beschikt over 11 ophoudkamers, waaronder twee groepskamers en vier verhoorkamers.

In 2014 heeft de commissie 305 (2013: 225) inspectiebezoeken afgelegd, waarbij in totaal 735 (748) ingeslotenen werden aangetroffen, waarvan er 69 (50) minderjarig waren. De commissie heeft met 283 (307) van de ingeslotenen gesproken, 49 (39) van die gesprekken waren met minderjarige ingeslotenen.

De toename van inspectieverzoeken is gelegen in het frequent(er) gaan bezoeken van locaties in de voormalige politieregio Hollands Midden, inclusief de beide arrestantencomplexen. Naar de mening van de commissie komt het regelmatig inspecteren van cellen en ophoudkamers de kwaliteit van de arrestantenzorg ten goede komt. Vanaf 2015 stelt de commissie het aantal frequenties naar beneden bij, in lijn met de landelijke afspraken.

Ontvangst en rondleiding

De commissie wordt over het algemeen goed ontvangen en begeleid, ook indien er sprake is van hectiek aan de bureaus. In een enkel geval is het dienstdoende personeel niet bekend met de commissie, in een aantal gevallen stelt men zich zeer terughoudend op c.q. heeft men weinig oor voor de opmerkingen van de commissie. Dit deed zich bijvoorbeeld voor op de locaties Scheveningen, Waddinxveen, Laak, Gouda en Noordwijk.

Bezetting

In een aantal bureaus wordt door het dienstdoende personeel de nachtelijke bezetting als onvoldoende ervaren. In het cellencomplex Gouda bijvoorbeeld acht het personeelslid dat de commissie begeleidt de nachtdienst met een bezetting van 2 personeelsleden te weinig om de nachtrondes, het toezicht op beeldmonitoren of eventuele calamiteiten op verantwoorde wijze uit te voeren.

Op het bureau Rijswijk geeft de de wachtcommandant om redenen van veiligheid er de voorkeur aan de arrestant naar de bewaarplaats over te brengen, hetgeen niet altijd mogelijk is.

Onvoldoende bezetting kan bij incidenten een risico opleveren voor de veiligheid van arrestanten, personeel en voor de brandveiligheid. De commissie vraagt zich af of het dienstdoende personeel in een noodsituatie voldoende adequaat kan handelen.

Verantwoordelijkheid werkvloer

Regelmatig constateert de commissie dat het dienstdoende personeel zich niet verantwoordelijk acht voor schoonmaak of verzorging van arrestanten. De verantwoordelijkheid legt men bij de verbalisant. Dit is voor de commissie een punt van aandacht en zorg. Naar de mening van de commissie is de wachtcommandant / chef van dienst verantwoordelijk voor het geheel rondom de zorg voor arrestanten, inclusief onderhouds- en schoonmaakaspecten. In een gesprek met het plaatsvervangend hoofd DROS is expliciet aandacht gevraagd voor de situatie in het cellencomplex Gouda en de bureaus Gouda, Alphen aan den Rijn en Waddinxveen.

² In 2014 is de spoorwegpolitie (Landelijk Eenheid) nog niet in de inspectie betrokken.

Onderhoud

De commissie constateert met tevredenheid dat in het afgelopen jaar onderhoud aan een aantal panden plaatsgevonden. Het betreft de arrestantencomplexen Gouda (gehele pand), Den Haag (douches) en de bureaus Delft (cellen, brandmeldinstallaties) en Waddinxveen (ophoudkamers).

Aandachtspunt: Ontvangst (Scheveningen, Laak, Gouda, Waddinxveen en Noordwijk)
 Bezetting (bureau Rijswijk en het cellencomplex Gouda)
 Verantwoordelijkheid werkvloer (bureaus Alphen aan den Rijn, Gouda, Waddinxveen en
 het cellencomplex Gouda)

4 Huisvesting en vervoermiddelen

Aanbevelingen vorig jaar

In het jaarverslag van 2013 deed de commissie de volgende aanbevelingen:

- strenger toe te zien op het houden van de schoonmaak van arrestantenverblijven in cellencomplexen en wijkbureaus, en in het bijzonder ervoor zorg te dragen dat in gebruik zijnde cellen en ophoudkamers daadwerkelijk dagelijks worden schoongemaakt;
- toe te zien op het wekelijks doorspoelen van de oogdouches.

Schoonmaak

De commissie constateert dat de aanbeveling om strenger toe te zien op de schoonmaak onvoldoende is opgevolgd. Bij de inspecties in 2014 zijn 46 keer (2013: 20) cellen en ophoudkamers niet schoon aangetroffen. De tekortkomingen werden dit jaar met name geconstateerd bij het cellencomplex Leiden en de bureaus Leiden Midden, Waddinxveen en Zoetermeer. Naar aanleiding van de situatie in Leiden Midden, alwaar de commissie van oordeel was dat deze gevaar opleverde voor de gezondheid van arrestanten en personeel, is op uitdrukkelijk aangegeven van de commissie (nadat deze situatie bij herhaling onder de aandacht was gebracht) de problematiek door de districtsleiding opgepakt en bij de Dienst Facilitaire Ondersteuning (DFO) het verzoek neergelegd tot intensivering van de schoonmaak.

De problematische situatie rond de ophoudkamers is binnen de eenheid al langer bekend, oorzaak is vooral ook gelegen in een tekort aan ophoudkamers in relatie tot het intensieve gebruik hiervan.

Beschadigingen en bekladdingen

In 2014 werd 23 keer (2013: 20) een bekladding of beschadiging, al dan niet gevaar zettend, geconstateerd. De commissie constateert dat in die gevallen waarin een cel-schade-formulier door de arrestant wordt ondertekend (cellencomplex Leiden) niet of nauwelijks meer geklad, gekrast of geschreven wordt. Wat het formulier betreft dient aan de privacy nog wel aandacht te worden besteed, zo valt op het schadeformulier op bureau Overbosch te lezen wie er voor de betrokken verdachte in de cel hebben verbleven.

Suïcidepreventie

In 2014 heeft de commissie drie meldingen van een poging tot zelfdoding door ingeslotenen ontvangen. Eén daarvan heeft plaatsgevonden in het Paleis van Justitie, één in het cellencomplex van Gouda en één in het cellencomplex op het hoofdbureau in Den Haag. Naar aanleiding van deze laatste melding (eind 2014) heeft de commissie een aantal vragen neergelegd bij de leiding van Arrestantenzorg over de gevolgde procedure.

Oogdouches

Het doorspoelen van de oogdouches vormt een blijvend aandachtspunt voor de commissie, voor zover mogelijk wordt dit bij de meeste bezoeken gecheckt. Hoewel de commissie dit jaar op basis van de doorspoellijsten constateerde dat het aantal keren dat de oogdouches niet werden doorgespoeld stabiel is gebleven (30 keer tegen 34 in 2013) treedt er in de ogen van de commissie onvoldoende verbetering op. Met name de bureaus Alphen aan den Rijn, Waddinxveen en Noordwijk blijven achter op dit punt.

Transportmiddelen

De commissie heeft in 2014 enkele grootschalige evenementen (SGB0-structuur) geïnspecteerd, waarbij de behandeling van arrestanten plaatsvond volgens de zogenaamde ARAF-procedure. De commissie heeft naar aanleiding van haar bevindingen een aantal aanbevelingen geformuleerd over het verblijf van arrestanten in de JAT-bussen van de Dienst Vervoer en Ondersteuning (DVO) van het ministerie van Veiligheid en Justitie.

Luchtplaatsen

Bureau Ypenburg - Leidschenveen: op deze locatie heeft men vanaf de binnenplaats vrij uitzicht op de naastgelegen galerijflats. Via deze binnenplaats worden arrestanten binnengebracht of naar de luchtplaats gebracht. Volgens de begeleider een onwenselijke situatie omdat omwonenden vrij uitzicht hebben en zo contact kunnen leggen met arrestanten.

Cellencomplex Gouda: op deze locatie is het vanaf de luchtplaats nr. 2, in tegenstelling tot die van luchtplaats nr. 1 niet mogelijk om met een pas de toegangsdeur te openen. Bij calamiteiten zit de bewaking dus "opgesloten" en is afhankelijk van collega's die bereikbaar zijn via de intercom. Dit zou kunnen leiden tot onveilige situaties.

Bureau Leiden Midden: de luchtplaats van dit bureau grenst aan een parkeerdek, waardoor rechtstreeks contact tussen arrestanten en buitenstaanders mogelijk is. Geplaatste lamellen blijken geen afdoende oplossing te bieden.

De commissie zou in 2015 graag van de leiding vernemen welke technische oplossingen voor deze problemen worden doorgevoerd.

Aandachtspunt: Schoonmaak: bureaus Zoetermeer, Leiden Midden, Waddinxveen en
 het cellencomplex Leiden
 Oogdouches: bureaus Alphen aan den Rijn, Waddinxveen en Noordwijk
Luchtplaatsen: bureaus Ypenburg - Leidschenveen, Leiden Midden en
 het cellencomplex Gouda

5 Veiligheid

Aanbevelingen vorig jaar

In het jaarverslag van 2013 deed de commissie de aanbeveling om:

- bij de executieve medewerkers de kennis op te frissen over het verplicht afleggen van dienstwapen én pepperspray bij het betreden van ruimtes waar zich arrestanten bevinden (cel, cellengang, ophoudkamer);
- ook in de districten Leiden - Bollenstreek en Alphen aan den Rijn ontruimingsplannen te maken of te vernieuwen, en minstens eenmaal per jaar een ontruimingsoefening te houden in alle vestigingen waar arrestanten verblijven.

Bedrijfsnoodplan

Dit jaar constateerde de commissie dat 69 keer (2013: 33) de evaluatieverslagen van de laatste ontruimingsoefening niet voorhanden waren. Met name speelt dit op het bureau Delft, het cellencomplex Gouda en in de districten F (Leiden - Bollenstreek) en G (Alphen aan den Rijn).

De commissie blijft hiervoor bij voortdurend aandacht vragen maar constateert ook dat door de daarvoor verantwoordelijke personen serieus werk wordt gemaakt van het verbeteren van de situatie.

Vuurwapen en pepperspray

In 2014 constateerde de commissie in 37 (2013: 25) gevallen dat het vuurwapen en/of pepperspray niet werden afgelegd. Met name voor de bureaus Jan Hendrikstraat, De Heemstraat, Scheveningen, Alphen aan den Rijn en Gouda blijft dit een aandachtspunt.

Naar de mening van de commissie vormt het niet afleggen van vuurwapens en pepperspray een veiligheidsrisico voor arrestanten, bezoekers (advocatuur) en het dienstdoende politiepersoneel. De commissie realiseert zich dat het afleggen van het vuurwapen niet altijd even praktisch is maar blijft nadrukkelijk aandacht vragen voor het naleven van de voorschriften. Waar het qua inrichting van het pand mogelijk is dient naar de mening van de commissie het vuurwapen ook afgelegd te worden bij het betreden van de gang met ophoudkamers, nu de gevaarzetting van het dragen van een wapen ook hier aan de orde is. Een locatie waar dit feitelijk zou moeten gebeuren is bureau Alphen aan den Rijn, naar de mening van de commissie is er immers weinig verschil tussen de gang met ophoudkamers en de cellengang. De commissie is daarom voorstander van het plaatsen van wapenkluisjes aan dit bureau.

Aandachtspunt: Ontruimingsoefening: cellencomplex Gouda en de districten F (Leiden - Bollenstreek) en G (Alphen aan den Rijn)
 Vuurwapen en pepperspray: bureaus Jan Hendrikstraat, De Heemstraat, Scheveningen, Alphen aan den Rijn en Gouda

6 Verzorging en bejegening

Aanbevelingen vorig jaar

In het jaarverslag van 2013 verzocht de commissie:

- zorg te dragen voor een zorgvuldige registratie in BVH van alle activiteiten aangaande arrestantenzorg;
- doorlopend cameragebruik zonder juridische grondslag per direct te beëindigen;
- daar waar arrestanten verblijven in de nacht ten minste eenmaal per twee uur een controleronde te maken;
- duidelijkheid en eenduidigheid te bevorderen over het gescheiden bewaren van schone en vuile was. Zij stelt voor hiertoe aan elk bureau een grote container met deksel te plaatsen;
- helderheid te verschaffen over het verstrekken van beddengoed aan arrestanten en te voorkomen dat aan arrestanten gebruikte dekens worden uitgereikt;
- beter toe te zien op de naleving van de regels inzake foullering, waaronder de registratie van goederen in BVH.

Informatie ten behoeve van ingeslotene

In 2014 heeft de commissie bij 40 checks (2013: 56) geconstateerd dat de huisregels niet conform de voorgeschreven wijze beschikbaar werden gesteld. In de cellencomplexen van Leiden en Gouda en de bureaus Jan Hendrikstraat en Zoetermeer worden de huisregels regelmatig niet uitgereikt aan de arrestant.

Opvallend dit jaar was dat in het cellencomplex Den Haag in een aantal gevallen wel geregistreerd werd dat de huisregels waren uitgereikt maar dit feitelijk niet gebeurd bleek te zijn. Nadat de commissie hier een aantal keren op gewezen heeft, lijkt dit probleem zich niet meer voor te doen. Alertheid bij het betrokken personeel blijft op dit punt van belang.

Informatie over ingeslotene

Bij 28 checks (2013: 23) bleek de registratie niet in orde te zijn. Vooral het bureau Jan Hendrikstraat en het cellencomplex Gouda vielen dit jaar uit de toon. Volgens de interne werkbeschrijving die van toepassing is voor de districten A tot en met E (voormalige politieregio Haaglanden) moeten nachtcontroles elk uur plaatsvinden; wettelijk zijn nachtcontroles om de twee uur verplicht.

Foullering

In 2014 heeft de commissie 37 keer (2013: 21) geconstateerd dat de procedure niet op de juiste wijze werd afgehandeld. Vooral bij de bureaus Jan Hendrikstraat en Leiden Midden doet zich dit probleem voor.

Dit onderwerp is eerder besproken met de portefeuillehouder, maar er lijkt weinig verbetering op te treden. De wijze waarop met foullering wordt omgegaan, blijft derhalve een punt van aandacht.

De commissie is van oordeel dat foulleringen altijd in een gesloten plastic sealbag dienen te worden bewaard, uiteraard mits deze er in passen. Het strookje bovenaan de sealbag dient aan de verdachte te worden meegegeven. De commissie kan zich niet vinden in het door bureau Leiden Midden gehanteerde argument dat sealbags te duur zouden zijn. Kostenoverwegingen zouden geen reden mogen zijn om bezittingen van arrestanten niet veilig en op de voorgeschreven wijze te bewaren.

Toepassen bijzondere observatie/camera-observatie

Camera's in cellen mogen alleen in bijzondere gevallen in verband met de veiligheid van de arrestant aan staan.

In 2013 heeft de commissie er op gewezen dat een wettelijke basis voor het gebruik van cameratoezicht in ophoudkamers (zoals zich voordeed in de voormalige regio Hollands-Midden) lijkt te ontbreken.

Dit vraagstuk is in 2014, op aangeven van de commissie door het LCCTA opgepakt. Een definitief standpunt wordt afgewacht.

Naar aanleiding van een inspectie tijdens de Nuclear Security Summit (april 2014), waarbij de arrestanten werden opgehouden in touringcarbussen van de dienst Vervoer en Ondersteuning constateerde de commissie dat in de bussen per cel een camera was geplaatst. Ook hier stelt de commissie vraagtekens bij de wettelijke grondslag.

Observatiecel

In 2014 constateerde de commissie zeven keer (2013: 2) dat de voorschriften niet werden nageleefd. De commissie wijst er nogmaals op dat een arrestant over een voorgenomen plaatsing in een observatiecel dient te worden ingelicht.

Hygiëne

Een toename valt waar te nemen bij het niet scheiden van de vuile en schone was (31 keer tegen 14 in 2013). Contaminatie van schone was kan een veiligheidsrisico voor de arrestanten met zich brengen. Bureau Hoefkade heeft dit probleem in 2014 opgepakt. De vuile was wordt zodoende nu bewaard in een (zelfgemaakte) af te sluiten kast, waarmee met weinig middelen een goede oplossing is gevonden. Een voorbeeld dat mogelijk door bureau De Heemstraat kan worden opgevolgd. Ook het bureau Gouda heeft inmiddels een aantal bevindingen vanuit eerdere inspecties goed opgepakt, zoals opbergboxen voor arrestanten voor schoeisel en oogdouches voorzien van een doorspoellijst.

Door de leiding van arrestantenzorg werd toegezegd dat per september 2014 de vuile was wordt opgeborgen in daartoe bestemde vuilniszakken en dat er binnen afzienbare tijd voor dat doel containers worden geplaatst op de lokale wijkbureaus.

Specifieke aandacht voor doelgroepen

De commissie heeft kennis genomen van het rapport Contrasterende beelden d.d. 29 juli 2014, een onderzoek naar het optreden van politieambtenaren van Bureau De Heemstraat in de Schilderswijk in Den Haag. Aanleiding hiervoor was het feit dat in de media veel aandacht werd besteed aan vermeend etnisch profileren. Op basis van eigen bevindingen herkent de commissie zich niet in de beelden zoals die in de media zijn geschetst, waarbij aangetekend dient te worden dat de waarneming van de commissie zich beperkt tot de bejegening van arrestanten. In 2014 heeft de commissie 16 inspecties afgelegd aan het bureau De Heemstraat. 19 keer werd met een arrestant gesproken, in 2 gevallen werd melding gedaan van vermeend 'rassistisch gedrag'. In beide gevallen zag de commissie, anders dan de arrestant te wijzen op de mogelijkheid van het indienen van een klacht geen aanleiding nadere actie te ondernemen. In januari 2015 heeft de commissie een vertegenwoordiging van de nationale Ombudsman uitgenodigd een toelichting te geven op het onderhavige rapport.

Aandachtspunt: Huisregels: bureaus Jan Hendrikstraat, Zoetermeer en de cellencomplexen Van Gouda en Leiden
Login gegevens BVH: bureau Jan Hendrikstraat en het cellencomplex Gouda
Fouilleren: bureaus Jan Hendrikstraat en Leiden Midden
Hygiëne: bureau De Heemstraat

7 Bevindingen van arrestanten

Bevindingen dit jaar

In 2014 werden 722 arrestanten (2013: 748) aangetroffen. Met 273 (2013: 307) arrestanten is gesproken, waarvan 49 (39) minderjarig. In de gesprekken werd vooral aandacht besteed aan het vervoer en verblijf, huisregels, medische zorg en de rechten van minderjarigen.

In het algemeen blijken arrestanten tevreden over zorg en bejegening. In een aantal gevallen werd bij de commissie geklaagd over de behandeling.

De commissie past waar mogelijk hoor en wederhoor toe. De commissie is vooral ook afhankelijk van het zorgvuldig bijhouden van alle logs betreffende de arrestant in BVH. In het geval er niet of onvolledig is geregistreerd gaat de commissie in het algemeen uit van de verklaring van de arrestant. De commissie vraagt daarom nogmaals aandacht voor een volledige en juiste registratie van alle handelingen betreffende de arrestant.

8 Aanbevelingen

Politie Eenheid Den Haag

1. Huisvesting en vervoermiddelen (2.c): de commissie beveelt aan te blijven toezien op de schoonmaak van arrestantenverblijven in arrestantenhuizen en wijkbureaus, en wijst in het licht hiervan op de problematische situatie rond ophoudkamers.
2. Veiligheid (3.a): de commissie beveelt aan een strikte toepassing van de BHV-regelgeving, in het bijzonder waar het gaat om de jaarlijkse ontruimingsoefeningen en de beschikbaarheid van evaluatieverslagen.
3. Veiligheid (3.c): de commissie blijft nadrukkelijk aandacht vragen voor naleving van de voorschriften omtrent het afleggen van dienstwapen en pepperspray. Waar het qua inrichting van het pand mogelijk is dient naar de mening van de commissie het vuurwapen ook afgelegd te worden bij het betreden van de gang met ophoudkamers, om reden waarvan de commissie pleit voor het waar mogelijk aanbrengen van wapenkluisjes. In concreto speelt dit voor het bureau Alphen aan den Rijn.
4. Verzorging en bejegening (4.b): de commissie beveelt aan zorg te dragen voor een zorgvuldige registratie in BVH van alle activiteiten (met name ook waar het nachtcontroles betreft) aangaande arrestantenzorg.
5. Verzorging en bejegening (4.c): de commissie beveelt aan toezicht te houden op de naleving van regels inzake fouillering.
6. Verzorging en bejegening: de commissie beveelt aan doorlopend cameragebruik zonder juridische grondslag te beëindigen.
7. Huisvesting (ad.2): de commissie geeft tenslotte de eenheid Den Haag, gelet op de grote hoeveelheid demonstraties alsmede om redenen van privacy in overweging een permanente ARAF in te richten.

Dienst Vervoer en Ondersteuning (Ministerie van Veiligheid en Justitie)

8. Naar aanleiding van een inspectie tijdens de NSS medio april 2014, waarbij arrestanten werden opgehouden in touringcarbussen van de DVO vraagt de commissie zich af of deze bussen, die bestemd zijn voor vervoer voldoende geschikt zijn om als ophoudkamer te dienen.
9. De commissie vraagt ook bij evenementen alert te blijven de speciale behandeling van minderjarigen.
10. De commissie beveelt aan duidelijke afspraken te maken over wie vanaf welk (fysiek) punt verantwoordelijk is voor de verdachte. Brengt de politie de verdachten tot de ingang van de justitiebus of halen de medewerkers van die bus de verdachten op bij de tafel waar ze een ophoudkamer kregen toegewezen?
11. De commissie vraagt extra aandacht voor het dragen van vuurwapens. Zij stelt voor een fysieke lijn te trekken waarachter wapens niet zijn toegestaan. Onduidelijkheid zoals in onderhavige situatie kan tot potentieel gevaarlijke situaties kan leiden.

9 Bevindingen Paleis van Justitie

Algemeen

Eind 2013 heeft de commissie tijdens haar jaarlijkse gesprek met het bestuur van de Rechtbank Den Haag aandacht gevraagd voor brandveiligheid en ontruimingsoefeningen in het cellencomplex van het Paleis van Justitie. In dit gesprek werd ook afgesproken het kaderdocument cellencomplex 2006-2008 te actualiseren.

In 2014 zijn aan het Paleis van Justitie 18 (2013: 6) inspectiebezoeken afgelegd. Het aantal ingeslotenen bedroeg 156 (41), waarvan er vijftien (drie) minderjarig waren. Met vijftig (10) ingeslotenen is gesproken. Daarvan waren er vijftien (drie) minderjarig.

Beschadigingen en bekladdingen

In de cellen van het complex worden met enige regelmaat brand- en schroeiplekken aangetroffen. Dit aantal blijft stabiel (2013: 5). Hoewel de commissie constateert dat meldingen adequaat worden opgepakt, is zij van mening dat dit punt in het kader van de brandveiligheid een groot veiligheidsrisico vormt.

Schoonmaak

Bij zeven van de negentien inspectiebezoeken werd geconstateerd dat de schoonmaak van arrestantenverblijven te wensen overliet. Hier valt een verbetering waar te nemen.

Ontruimingsoefeningen

Bij 5 inspecties heeft de Commissie geconstateerd dat er geen ontruimingsoefening heeft plaatsgevonden. Wel hebben regelmatig (deel)ontruimingsoefeningen plaatsgevonden, hiervan waren evaluaties voorhanden.

Bejegening algemeen

De commissie wordt in het Paleis van Justitie altijd vriendelijk bejegend en constateert dat de medewerkers hun werkzaamheden correct en professioneel verrichten. Ook de arrestanten geven aan dat zij op correcte wijze worden behandeld. Wel worden regelmatig klachten geuit over lange wachttijden (tussen transport en behandeling) en cellen met weinig faciliteiten of mogelijkheden tot ontspanning.

